

ÖZET: 657 sayılı Devlet Memurlarının Kanununun 37 nci maddesi ile 64 üncü maddesinin dördüncü bendinin uygulanmasına ilişkin görüş. (05/11/2013-20587)

6111 sayılı Kanun ile sicil uygulamasının kaldırıldığından bahisle, 657 sayılı Devlet Memurlarının Kanununun 64 üncü maddesinin dördüncü bendinin uygulanmasına ilişkin Başkanlığımızın görüşünü talep eden ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 64 üncü maddesinde; **“Kademe; derece içinde, görevin önemi veya sorumluluğu artmadan, memurun aylığındaki ilerlemedir.**

Memurun kademe ilerlemesinin yapılabilmesi için bulunduğu kademede en az bir yıl çalışmış olması ve bulunduğu derecede ilerleyebileceği bir kademenin bulunması şartları aranır.

72 nci madde gereğince belirli bir süre görev yapmak üzere, mecburî olarak sürekli görevle atanan memurlardan kalkınmada birinci derecede öncelikli yörelerde bulunanlara, bu yörelerde fiilen çalışmak suretiyle geçirilen her iki yıl için bir kademe ilerlemesi daha verilir. Yıllık izinde geçirilen süreler fiilen çalışılmış sayılır. İki yıldan az süreler dikkate alınmaz.

Son sekiz yıl içinde herhangi bir disiplin cezası almayan memurlara, aylık derecelerinin yükseltilmesinde dikkate alınmak üzere bir kademe ilerlemesi uygulanır.

Bu maddede belirtilen şartları haiz her sınıf ve derecedeki memurlar, hak kazandıkları tarihten geçerli olmak üzere ve başkaca bir işleme gerek kalmaksızın bir ileri kademeye ilerlemiş sayılırlar.

Kademe ilerlemesi ile ilgili onay mercii atamaya yetkili amirdir. Onay mercileri kademe ilerlemeleri ile ilgili yetkilerini devredebilirler.

Kademe ilerlemesine hak kazanamayan memurlar, kurumlarınca her ay alınacak toplu onaylarla belirlenir. Kademe ilerlemesi yapmış sayılanlardan ilerlemeye müstahak olmadıkları sonradan tespit edilenlerin kademe ilerlemeleri, ilerlemiş sayıldıkları tarihten geçerli olmak üzere iptal edilir.” hükmüne yer verilmiştir.

Mezkur Kanunun “Yükselinebilecek derecenin üstünde bir dereceye yükselme” başlıklı 37 nci maddesinde; **“Bu kanun hükümlerine göre öğrenim durumları, hizmet sınıfları ve görev unvanları itibarıyla azami yükselebilecekleri dereceler dördüncü kademesinden aylık almaya hak kazanan ve son sekiz yıllık süre içinde herhangi bir disiplin cezası almayanların kazanılmış hak aylıkları kadro şartı aranmaksızın bir üst dereceye yükseltilir.”** hükmüne yer verilmiş olup; bir üst dereceye yükselbilmek için iki koşulun varlığına ihtiyaç duyulduğu sarıh bir şekilde belirtilmiştir.

Diğer taraftan; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “Geçiş hükümleri” başlıklı Geçici 36 ncı maddesinin (B) fıkrasında; **“ Bu maddenin yayımı tarihinden önceki son altı yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlardan 37 nci maddede yer alan bir üst dereceye yükseltme uygulamasından yararlanmamış olanlar hakkında, bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla değiştirilen 37 nci maddenin değişiklikten önceki hükmü uygulanır. Bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla değiştirilen 37 nci maddede yer alan sekiz yıllık süre, ilk sekiz yıllık dönem için, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki;**

- a) Son beş yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için üç yıl,
- b) Son dört yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için dört yıl,
- c) Son üç yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için beş yıl,
- d) Son iki yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için altı yıl,
- e) Son sicil notu doksan ve daha yukarı olanlar için yedi yıl,

olarak uygulanır.” hükmü yer almaktadır. Anılan madde hükmünden de anlaşılacağı üzere; maddenin yayımından önceki son altı yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha

yukarı olanların; bir üst dereceye yükseltme uygulamasından yararlanmamış olmaları durumunda; 657 sayılı Kanunun 6111 Kanun ile değiştirilen 37 nci maddesinin değişiklikten önceki halinin uygulanacağı amir hüküm olarak belirlenmiştir. 657 sayılı Kanunun değişiklikten önceki 37 nci maddesinde;” Bu Kanun hükümlerine göre öğrenim durumları, hizmet sınıfları ve görev unvanları itibariyle azami yükselebilecekleri derecelerin dördüncü kademesinden aylık almaya hak kazanan ve son altı yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlardan son sicil notu olumlu bulunanların kazanılmış hak aylıkları kadro şartı aranmaksızın bir üst dereceye yükseltilir.” hükmüne yer verilmiş olup; son altı yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarıda olanların son sicil notunun olumlu bulunması halinde ve yükselebilecekleri derecelerin dördüncü kademesinden aylık almaya hak kazanmaları şartının da birlikte gerçekleşmesi koşulu ile bir üst dereceye yükseltileceği belirtilmiştir.

Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun “Geçiş hükümleri” başlıklı Geçici 36 ncı maddesinin (C) fıkrasında; **“Bu maddenin yayımı tarihinden önceki son altı yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlardan bir kademe ilerlemesi uygulamasından yararlanmamış olanlar hakkında, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla değiştirilen 64 üncü maddenin ikinci fıkrasının değişiklikten önceki hükmü uygulanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla değiştirilen 64 üncü maddenin dördüncü fıkrasında yer alan sekiz yıllık süre, ilk sekiz yıllık dönem için, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki;**

- a) Son beş yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için üç yıl,
 - b) Son dört yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için dört yıl,
 - c) Son üç yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için beş yıl,
 - d) Son iki yıllık sicil notu ortalaması doksan ve daha yukarı olanlar için altı yıl,
 - e) Son sicil notu doksan ve daha yukarı olanlar için yedi yıl,
- olarak uygulanır.”** hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki hüküm ve açıklamalar çerçevesinde;

6111 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden sonra göreve başlayan Devlet memurları hakkında,

- 6111 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra kamu kurum ve kuruluşlarında Devlet memuru olarak istihdam edilen personelde herhangi bir sicil notu uygulaması söz konusu olmadığından göreve başlamalarını müteakip sekizinci yılını doldurmaları ve herhangi bir disiplin cezası almamaları durumunda bir kademe ilerlemesi uygulanacağı,

- 657 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin 5 inci bendinde de belirtildiği üzere kademe ilerlemesi başkaca bir işleme gerek kalmaksızın personelin sekiz yılı tamamlaması durumunda, hak kazandığı tarihten itibaren geçerli olmak üzere uygulanacağı, yani tüm personelin yılbaşında toplu olarak herhangi bir kademe ilerlemesi almasının söz konusu olmadığı,

- 657 sayılı Kanunun 159 uncu maddesinde adaylık süresi sonunda asil memurluğa atananların adaylıkta geçirdikleri süreler, kademe ilerlemelerinde ve derece yükselmelerinde değerlendirileceği hüküm altına alındığından, sekiz yıllık sürenin hesabında adaylıkta geçen sürelerinde dahil edilmesi gerektiği,

- 657 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin 2 nci bendinde memurun kademe ilerlemesinin yapılabilmesi için bulunduğu kademedeki en az bir yıl çalışmış olması hüküm altına alındığından, sekiz yıllık hizmet süreleri hesaplanırken Devlet memurlarının fiilen hizmette bulunmadığı aylıksız izin döneminde geçirdikleri süreler kadar sekiz yıllık süreye ilave yapılması gerektiği,

- Kamu kurum ve kuruluşlarında 657 sayılı Kanuna göre Devlet memuru olarak istihdam edilmekteyken herhangi bir sebeple görevinden ayrılan personelin tekrar Devlet memurluğuna dönmesi halinde, sekiz yılın hesaplanmasında daha önceki görev sürelerinin de

dahil edilmesi gerektiği mütalaa edilmektedir.

6111 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce görevde olan Devlet memurları için,

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 37 inci ve 64 üncü maddelerinde değişiklik yapan 6111 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 25/02/2011 tarihinden önce son altı yıllık sicil notu ortalaması 90 ve üzeri olan personele, 64 üncü maddenin ikinci fıkrasının eski halinin uygulanması gerektiği,

- 6111 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 25/02/2011 tarihinden önce son bir, iki, üç, dört, beş yıllık sicil notu ortalaması doksan ve yukarı olan personelin yedi, altı, beş, dört, üç yıllık sürelerinin bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren başlatılması gerektiği,

- 6111 sayılı Kanunun yürürlük tarihi olan 25/02/2011 tarihinden önce sicil notu ortalaması doksan ve yukarı olmayanlar ile sicili bulunmayanların sekiz yıllık sürelerinin başlangıcı, bu Kanunun yürürlük tarihi olduğu mütalaa edilmektedir.

